

BIBLIOTEKA
POD ATLANTAMI
W WAŁBRZYCHU

Wałbrzych, 28 lutego 2022 r

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MERYTORYCZNEJ
POWIATOWEJ I MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
„BIBLIOTEKI POD ATLANTAMI”
W WAŁBRZYCHU ZA ROK 2021**

W 2021 r. działalność PiMBP „Biblioteki pod Atlantami” nadal uwarunkowana była trwającą sytuacją epidemiczną. Konieczne okresowe zamknięcie placówki dla czytelników obejmowało termin od 29.03 – 30.04. br. W tym czasie zapewniono czytelnikom dostęp do zbiorów w ramach usługi „Książka na wycieczkę” we wszystkich placówkach bibliotecznych (poza Filia nr 13). W pozostałym czasie biblioteka funkcjonowała w możliwie najszerszym zakresie, zgodnie z obowiązującymi zasadami, ogłaszanymi przez MKDNIŚ oraz rekomendacjami Biblioteki Narodowej.

Biblioteka w 2021 r. otrzymała dofinansowanie:

- w ramach programu „Partnerstwo dla książki” na realizację projektu „Nowe Miasto – Nowa Biblioteka” ze środków MKDNIŚ w kwocie 16 000,00 zł (wkład własny – 4 000,00 zł);
- w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025/ Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych/ Kierunek interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych ze środków Biblioteki Narodowej w kwocie 64 615,00 zł (wkład własny do programu w kwocie 120 000,00 zł zagwarantowała Gmina Wałbrzych);
- ze środków Funduszu Regionu Wałbrzyskiego w kwocie 1 000,00 zł na działania w ramach kolejnej edycji „Tygodnia z Regionem”.

Ze względu na ograniczenia epidemiczne dopiero pod koniec czerwca br. (23.06) możliwe było zorganizowanie oficjalnych obchodów jubileuszu 75-lecia wałbrzyskich bibliotek, który przypadał 1 grudnia 2020 r. Podczas uroczystości, z udziałem oficjalnych gości, przyznano „Medale za Długoletnią Służbę” pracownikom biblioteki, wręczono podziękowania i gratulacje z okazji jubileuszy pracy zawodowej oraz nagrodę „Bibliotekarza Roku”. Szczególne wyróżnienie otrzymała Arleta Wojciechowska, instruktor, pełniąca obowiązki zastępcy dyrektora, tj. Nagrodę Marszałka Województwa Dolnośląskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury.

Większość imprez stacjonarnych, w tym spotkań autorskich, można było swobodnie realizować dopiero w II połowie roku.

INWESTYCJE

Mimo pandemii wałbrzyska biblioteka w I półroczu 2021 r. zakończyła w terminie projekt „Adaptacja lokalu użytkowego przy ul. Piłsudskiego 51-53 na potrzeby funkcjonowania Filii nr 1 z oddziałem dziecięcym Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej „Biblioteka pod Atlantami” w Wałbrzychu (numer projektu: RPDS.04.03.04-02-0001/19)”- realizowanego w ramach Regionalnego Programu

Operacyjnego na lata 2014-2020, działania 4.3 Dziedzictwo kulturowe. Podzadania 4.3.4 Dziedzictwo kulturowe – ZIT (schemat B). Projekt otrzymał dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w kwocie 1 008 758,35 PLN. Wartość całkowita projektu: 1 186 774,53 PLN. Generalnym wykonawcą robót było Wałbrzyskie Konsorcjum Budowlane Sp. z o.o. Nadzór inwestorski nad zadaniem sprawowała firma SMARTBUD Firma Budowlana Piotr Jaroszczuk z siedzibą w Świąciechowa. Realizację w/w zadania wsparł również koordynator projektu. W ramach zadania zrealizowano: roboty budowlane (w tym roboty dotyczące termomodernizacji i w zakresie infrastruktury towarzyszącej - remont schodów i podjazdu dla niepełnosprawnych), zakupiono wyposażenie (sanitarne, kurtynę powietrzną, żaluzje zaciemniające, wycieraczki, meble, sprzęt biurowy i multimedialny).

Oficjalne otwarcie filii nastąpiło 30 sierpnia br. Kolejna „nowa” placówka biblioteczna rozwinęła swoją ofertę oraz działalności w dzielnicy Nowe Miasto wykorzystując przy tym pełny potencjał, zarówno organizacyjny, jak i merytoryczny dla mieszkańców w każdym wieku.

Dzięki współpracy z Miejskim Zakładem Budynków Spółka z o.o. w Wałbrzychu udało się przeprowadzić kolejny etap remontu Filii nr 6 z oddziałem dziecięcym na Białym Kamieniu, tj. osuszanie budynku z zewnątrz.

ANALIZA FUNKCJONOWANIA SIECI BIBLIOTECZNEJ

W 2021 r. kontynuowana była modernizacja sieci bibliotecznej, ukierunkowana na jej standaryzację, która ma w założeniu przekładać się na podwyższenie jakości usług i komfortu użytkowników, co pozostaje nadal jednym z ważniejszych celów strategicznych w planowaniu rozwoju instytucji. Efekty działań w zakresie polepszania warunków funkcjonowania oraz rozszerzania oferty i usług widoczne są w Filii nr 5 z oddziałem dziecięcym (Sobiecin) i Filii nr 7 z oddziałem dziecięcym (Piaskowa Góra), których ulokowanie w nowych, wyremontowanych wnętrzach zrealizowano w ostatnich latach w ramach projektu „Rozwój oferty kulturalnej w Aglomeracji Wałbrzyskiej poprzez przebudowę i doposażenie obiektów instytucji kultury w Wałbrzychu: Zadanie nr 1 „Przebudowa budynku przy ul. Broniewskiego 65A w Wałbrzychu na potrzeby Wałbrzyskiego Ośrodka Kultury i Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej „Biblioteka pod Atlantami w Wałbrzychu”, Zadanie nr 2 „Adaptacja budynku przy ul. 1 Maja 149 na potrzeby oddziału bibliotecznego”, Zadanie nr 3 „Doposażenie w sprzęt komputerowy, biurowy, multimedialny wraz z oprogramowaniem w celu rozszerzenia dostępu do zbiorów Biblioteki pod Atlantami w Wałbrzychu” (RPDS.04.03.04-02-0016/16). W minionym roku został poczyniony kolejny krok w kierunku kompleksowej modernizacji wałbrzyskiej sieci bibliotecznej. Ukończona bowiem została realizacja zadania pn. „Adaptacja lokalu użytkowego przy ul. Piłsudskiego 51-53 na potrzeby funkcjonowania Filii nr 1 z oddziałem dziecięcym Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej „Biblioteka pod Atlantami” w Wałbrzychu (numer projektu: RPDS.04.03.04-02-0001/19)”- realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, działania 4.3 Dziedzictwo kulturowe. Podzadania 4.3.4 Dziedzictwo kulturowe – ZIT (schemat B). Projekt otrzymał dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w kwocie 1 008 758,35 PLN. Wartość całkowita projektu: 1 186 774,53 PLN. Efektem inwestycji jest nowa, w pełni nowoczesna filia biblioteczna – Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym na Nowym Mieście, która zastąpiła dwie stare placówki, nie spełniające ani wymogów, ani oczekiwań mieszkańców dzielnicy.

Dzięki odpowiednim warunkom wymienione wyżej placówki mogą realizować bogatszą ofertę kulturalno-edukacyjną, pozyskując nowych użytkowników i odbiorców. Niestety, epidemia koronawirusa wyhamowała nieco te widoczne wcześniej tendencje. Niemniej jednak zmodernizowane placówki po okresach czasowego zamknięcia znów wypełniają się czytelnikami, oferując im coraz więcej usług i imprez bibliotecznych.

Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym, która funkcjonuje od 2017 r. w nowej siedzibie przy ulicy Broniewskiego 65a, ugruntowała już swoją pozycję jako ważnego miejsca dla mieszkańców dzielnicy Piaskowa Góra. Placówka prowadzi szeroką ofertę edukacyjną i kulturalną, skierowaną do różnych grup odbiorców. Przede wszystkim stara się rozwijać czytelnictwo, organizując cykliczne spotkania w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki (dla młodzieży i dorosłych), Klubu Czytających Rodzin, Bajkowego Klubu Malucha dla najmłodszych czytelników. Prowadzi stałą współpracę z placówkami edukacyjnymi dzielnicy, organizując szereg zajęć literackich, edukacyjnych i bibliotecznych. W 2021 r. dla najmłodszych czytelników zorganizowała m.in.: Dzień Głośnego Czytania, Dzień Postaci z Bajek

czy spotkanie autorskie Krzysztofa Kułagi, autora regionalnych legend. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom użytkowników, przy wykorzystaniu warunków, jakie posiada, prowadziła kursy komputerowe dla seniorów i warsztaty gier mobilnych dla młodzieży. Przygotowała warsztaty „Bajki robotów na nowo” nawiązujące do obchodów Roku S. Lema w ramach Dolnośląskiego Festiwalu Nauki. W związku z pandemią i obowiązującymi ograniczeniami wprowadzonymi w bibliotekach oraz brakiem możliwości spotkania się z czytelnikami, część działań filii przeniesiono do przestrzeni wirtualnej. Podczas tego okresu pracownicy włożyli wiele wysiłku w to, by użytkownicy poprzez media społecznościowe nadal mieli kontakt z biblioteką i czytaniem. W ramach Tygodnia Bibliotek odbiorcy mogli poznać „Bibliotekę oczami dzieci” (materiał składający się z wypowiedzi najmłodszych o wałbrzyskiej bibliotece). Z krótkich cyklicznych materiałów video dowiadywali się o wartościowych nowościach książkowych. Tą samą drogą prezentowane były recenzje książek w ramach DKK dla dorosłych czytelników, a także kolejna propozycja gry mobilnej: „Zagadka biblioteki”. Działalność filii wykracza poza biblioteczne mury. W 2021 r. filia na Piaskowej Górze włączyła się w akcję „Czysty i zielony Wałbrzych”, organizację „Pikniku rodzinnego” podczas otwarcia Ogródka Jordanowskiego przy ul. Dunikowskiego, a we współpracy z Wałbrzyskim Ośrodkiem Kultury realizowała cykliczne zajęcia dla dzieci i młodzieży w ramach projektu COOLTura NA PIASKACH.

Filia nr 5 z oddziałem dziecięcym w dzielnicy Sobięcin, funkcjonująca w nowej siedzibie od 2018 r., to placówka, która z racji specyfiki dzielnicy, oprócz podstawowej działalności bibliotecznej, przyjęła na siebie także wiele zadań środowiskowych. Nowe warunki funkcjonowania oraz wyposażenie filii w komputery i sprzęt multimedialny pozwoliły na rozwinięcie szerszej niż dotychczas oferty edukacyjnej i kulturalnej, która jednak została przystopowana przez trwającą pandemię. Podyktowane nią kolejne ograniczenia w funkcjonowaniu filii, w szczególności czytelnicy, znacznie wpłynęły na liczbę odwiedzin. Mimo to wzrosła liczba wypożyczeń. Jest to niewątpliwie efekt starań pracowników filii o promowanie książki i czytelnictwa w dość trudnym środowisku. Dla dzieci prowadzone są zajęcia w ramach Bajkowego Klubu Malucha i Klubu Czytających Rodzin. Dorośli czytelnicy uczestniczą w spotkaniach z cyklu Popołudnia z książką. Za sukces należy uznać zainteresowanie ich także tematyką regionalną. W zorganizowanym bowiem spacerze na wzgórze Jagodowo-Brzozowe w dzielnicy Sobięcin oraz prelekcji ph. „Mapa cudów dzielnicy Sobięcin” wzięły udział 42 osoby. W 2021 organizowano spotkania w cyklu „Hand made w bibliotece”, poświęconym pasjom rękodzielniczym użytkowników (druty, szydełko, haft, malarstwo, majsterkowanie). Ponadto uruchomiono Klub Gracza, zrzeszający miłośników gier planszowych w różnym wieku. Cieszy się on dużą popularnością, o czym świadczy liczba gier udostępnionych na miejscu – ponad 1 200 w ciągu minionego roku.

Filia buduje swoją pozycję w środowisku także dzięki rozwijaniu współpracy z funkcjonującymi w dzielnicy placówkami i instytucjami. Stale współpracuje z Zespołem Szkolno-Przedszkolnym nr 1, miejscowym przedszkolem i świetlicą środowiskową. Od czerwca 2021 r. placówka zorganizowała aż 16 zajęć edukacyjnych dla grup zorganizowanych. W lipcu przeprowadziła 15 zajęć w ramach „Baśniowych wakacji” dla najmłodszych mieszkańców dzielnicy, w sierpniu zaś cykl zajęć dla dzieci ze Świetlicy TPD. Głównie z myślą o najmłodszych organizowane są w otoczeniu bibliotecznym imprezy plenerowe, takie jak Dzień Dziecka czy Powitanie Lata. Filia prowadzi stałą współpracę z MOPS-em, współorganizuje zajęcia dla dzieci i dorosłych objętych programami pomocowymi, propagując wśród rodzin dysfunkcyjnych kreatywne sposoby spędzania wolnego czasu. Dla Domu Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi dostarczane są systematycznie książki w ramach usługi Kuferek dla instytucji. Placówka stała się już miejscem zaufania społecznego – to tutaj organizowane są debaty mieszkańców, zebrania seniorów oraz spotkania rodziców z terapeutami i pracownikami opieki społecznej. Wzmacnia to wizerunek biblioteki jako instytucji szczególnie użytecznej, służącej całej społeczności lokalnej.

Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym, oddana do użytku 30 sierpnia 2021 r., ma szansę stać się również ważnym punktem kultury dla mieszkańców Nowego Miasta. Od dnia otwarcia widać ich duże zainteresowanie placówką, znacznie wzmógł się ruch czytelniczy w każdej grupie wiekowej. Filia nr 1 jest jedyną komórką biblioteczną, gdzie w ciągu 2021 r. odnotowano tak duży wzrost czytelników (blisko 20%). Mieszkańcy doceniają wysoki standard i lokalizację nowej placówki. Warunki lokalowe – duże, przestronne, dobrze oświetlone i w pełni nowoczesne sprawiają, iż chętniej odwiedzają oni naszą placówkę i korzystają z jej zbiorów. Wcześniej, zwłaszcza w ciasnej filii dla dorosłych, czytelnicy

obsługiwani byli prawie w wejściu, nie korzystali z dostępu do półek. W nowej placówce księgozbiór zyskał na atrakcyjności poprzez odpowiednią selekcję i ekspozycję, która umożliwia orientację i wygodny dostęp do zbiorów. Czytelnicy zyskali też miejsce do korzystania z części czytelnianej, gdzie mogą poczytać prasę czy samodzielnie wyszukiwać informacje przy wykorzystaniu stanowisk komputerowych z Internetem. Nowy obiekt nie posiada barier architektonicznych, co sprzyja nie tylko osobom niepełnosprawnym, ale również starszym i rodzicom z dziećmi w wózkach. Widać wyraźnie przyrost zwłaszcza w tej ostatniej grupie, z myślą o której powstał Pokój Bajek. Zgodnie z oczekiwaniami użytkowników wydłużono czas otwarcia filii, która czynna jest także w soboty, co jest dużym udogodnieniem dla osób pracujących.

Działalność Filii nr 1 nie ogranicza się wyłącznie do obsługi ruchu czytelniczego. Komfortowe, zarówno dla użytkowników, jak i pracowników, warunki i wyposażenie umożliwiają prowadzenie szerokiej oferty edukacyjnej i kulturalnej, co nie było możliwe było w „starych” filiach. Mimo zmiennych warunków epidemicznych w 2021 r. udało się zrealizować wiele działań, zajęć i imprez czytelniczych. Większość z nich odbyła się w ramach przygotowanego specjalnie na uruchomienie nowej filii projektu „Nowe Miasto – Nowa Biblioteka”, dofinansowanego ze środków MKiDN. W krótkim czasie (od końca sierpnia do początku listopada) przeprowadzono m.in.: spotkania autorskie i warsztaty, zajęcia literackie, muzyczne i regionalne, akcje plenerowe i miejskie gry mobilne, Poranki w Pokoju Bajek.

We wszystkich działaniach projektowych - skierowanych do dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów – wzięło udział ponad 600 osób.

W 2021 r. reaktywowano Młodzieżowy Dyskusyjny Klub Książki, odbyły się też pierwsze spotkania Klubu Czytających Rodzin. W pracy z dziećmi wykorzystuje się innowacyjnie teatrzyk kamishibai (do zajęć literackich) oraz bum bum rurki (do zajęć muzycznych). Filia nr 1 była w minionym roku gospodarzem dwóch dużych imprez bibliotecznych Nocy Bibliotek oraz Narodowego Czytania *Moralności Pani Dulskiej*. Ich celem była nie tylko promocja czytelnictwa, ale i zintegrowanie środowiska lokalnego wokół biblioteki.

Nowa placówka biblioteczna rozwinęła na większą niż dotychczas skalę współpracę ze szkołami i placówkami opiekuńczo-wychowawczymi. Zaprasza bowiem do siebie grupy zorganizowane na atrakcyjne zajęcia i warsztaty. Współpracuje z MOPS-em na rzecz organizacji czasu wolnego dzieciom ze środowisk patologicznych. Organizuje wolontariat, głównie dla uczniów I LO. Seniorom zaoferowała miejsce na spotkania dzielnicowego Klubu Seniora.

W opinii mieszkańców i użytkowników nowa filia biblioteczna na Nowym Mieście w pełni „rozkwitła” i wreszcie spełnia należycie swoje funkcje, odpowiadając na potrzeby i oczekiwania otoczenia.

W grudniu br. formalnie utworzono Dział dla Dorosłych, który powstał z połączenia trzech – dotychczas odrębnych - komórek udostępniania centrali: Wypożyczalni Głównej, Oddziału Książki Mówionej i Oddziału Zbiorów Audiowizualnych. Wszystkie wymienione komórki realizują usługi biblioteczne na rzecz osób dorosłych, w tym seniorów. Obecnie będą podlegać jednemu kierownikowi. W związku z utworzeniem Działu dla Dorosłych konieczna była również zmiana nazwy Działu Zbiorów Audiowizualnych”, który w tej sytuacji stał się oddziałem. Zmiany miały na celu ekonomiczne i efektywniejsze zarządzanie obszarem działań bibliotecznych skierowanych do osób dorosłych.

GROMADZENIE, OPRACOWYWANIE I UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW

W br. łącznie do Biblioteki wpłynęło 10 995 egz. zbiorów na kwotę 240 520,64 zł - czyli o 251 egz. (2%) mniej niż w roku ubiegłym. Ubytkowano ogółem: 10 193 materiały biblioteczne.

W ramach *Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025/ Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych/ Kierunek interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych* zakupiono ogółem 7 093 egz. zbiorów na kwotę 151 607,00 zł. Pozostałą kwotę dotacji (zgodnie z regulaminem w/w Programu) wykorzystano na częściowe pokrycie kosztów dostępu do portalu Legimi. Czytelnicy najbardziej przekonali się do korzystania z tej platformy w sytuacji zagrożenia epidemiologicznego; czytanie e-booków stało się alternatywą dla czytania tradycyjnego. Łączne koszty zakupu dostępu do portalu Legimi w br. wyniosły 43 007,82 zł. Na ubiegłorocznym poziomie utrzymał się wpływ zbiorów specjalnych, które pochodzą z daru przekazanego przez Starostwo Powiatowe w Wałbrzychu - udało się nabyć łącznie 531 egz. w/w zbiorów (w tym zbiory specjalne – 518 egz. i książki – 13 egz.) na kwotę 19 993,20 zł. Zbiory biblioteczne pozyskano również w formie darów zakupionych przez

Stowarzyszenie Przyjaciół „Biblioteki pod Atlantami” w Wałbrzychu oraz w formie darów od czytelników, instytucji i wydawców. Ogółem wartość zbiorów pozyskanych poza kupnem, tj. w/w „darów” wynosi 88 749,99 zł (o 58% więcej niż w roku ubiegłym) – 3 896 egz. Ponadto do zbiorów Pracowni Regionalnej zakupiono 9 książek, niedostępnych w tradycyjnym obiegu księgarskim.

Stan zbiorów na 31 grudnia 2021 r.:

Zbiory ogółem - 249 049 jednostek inwentarzowych, w tym:

- książki – 237 147
- czasopisma – 11 902
- zbiory specjalne – 34 828, w tym:
  - grafiki – 2738
  - materiały audiowizualne – 18 696 (w tym: audiobooki – 7956)
  - dokumenty elektroniczne – 105
  - inne zbiory – 13 289

DODATKOWE USŁUGI BIBLIOTECZNE

LEGIMI

Wałbrzyska biblioteka kontynuowała współpracę z Dolnośląską Biblioteką Publiczną we Wrocławiu w zakresie bezpłatnego udostępniania użytkownikom e-booków:

- liczba wypożyczeń – 26 842 (w 2020 r. - 20189)
- liczba otwarć – 13 135 (w 2020 r. - 9179)
- liczba użytkowników – 366
- liczba wydanych kodów – 450
- liczba zakupionych dostępów do publikacji dostarczonych drogą elektroniczną w br. – 2 483 759 (dla porównania w 2019- 909 090., w 2020 – 2 083 923)

W dalszym ciągu wzrasta zainteresowanie usługą, szczególnie w ostatnim czasie zwiększyła się znacznie liczba wypożyczeń. Wzrosła liczba zakupionych dostępów do publikacji dostarczonych drogą elektroniczną. W bieżącym roku wydano na ten cel 43 007,82 zł. W 2021 wydano 450 kodów.

Ponadto Biblioteka pod Atlantami realizowała usługi w zakresie:

- digitalizacji – wprowadzono do bazy 301 opisów DŹS-ów i publikacji pozyskanych ze Starostwa Powiatowego, Informacji Turystycznej, Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu i Szczawnie-Zdroju, BWA, Teatru Dramatycznego, Teatru Lalki i Aktora, Muzeum Porcelany, Teatru Zdrojowego w Szczawnie-Zdroju, WOK);
- wypożyczeń międzybibliotecznych – ze względu na utrzymujący się stan epidemiologiczny usługa została wznowiona dopiero w maju br. Z tradycyjnych wypożyczeń skorzystało 9 osób, natomiast z usługi skanowania materiałów bibliotecznych (313 dokumenty) - 32 osoby;
- bibliografii regionalnej - do bazy regionalnej w br. wprowadzono 1 789 rekordów.
- książka na wynos: 5 957 os./ 16 158 wypożyczeń,
- książka na telefon: 14 os./ 221 wypożyczeń.

DZIAŁALNOŚĆ INSTRUKCYJNO-METODYCZNA I SZKOLENIOWA

I. SZKOLENIA I INSTRUKTAŻ DLA PRACOWNIKÓW PiMBP

W 2021 roku 36 bibliotekarzy uczestniczyło w 67 różnych warsztatach i webinarjach (w tym 63 online), co daje łącznie 642 godziny szkoleń; średnio więc na 1 bibliotekarza przypada ponad 6 przebytych szkoleń (ok.18 godz.). Z ważniejszych warto wymienić: „Biblioteka hybrydowa. Jak organizować działania animacyjne łącząc rzeczywistość online i offline”, „Platformy do prowadzenia spotkań online oraz sposoby promocji wydarzeń internetowych”, „Prawo autorskie w działaniach animacyjnych biblioteki”, „Programy i aplikacje przydatne do zajęć online z dziećmi”, „Błogi o książkach dla dzieci i młodzieży”, „ Książka obrazkowa - typologia i przykłady” czy „Tworzenie filmów online”.

Charakter szkoleniowy miało również zebranie kadry bibliotecznej, które odbyło się online w lutym br., poświęcone w całości analizie danych statystycznych i wskaźników czytelnictwa za rok 2020. Omówiono szczegółowo wyniki działań podejmowanych w sieci dla podtrzymania kontaktu z czytelnikiem i jego zainteresowań książką. Z uwagi na zwiększenie roli bibliotecznych mediów w okresie pandemii instruktor zorganizował zebranie pracowników prowadzących fanpage i grupy na Facebooku, gdzie wspólnie ustalono ogólne wytyczne służące jak najlepszemu obiegowi informacji skierowanych bezpośrednio do użytkowników biblioteki. Ponadto w minionym roku - dzięki dostępnym, darmowym szkoleniom w sieci - bibliotekarze doskonalili swoje umiejętności związane z warsztatem pracy. Wzięli udział m.in. w szkoleniach: „Opracowanie rzeczowe dokumentów z wykorzystaniem tablic skróconych UKD nr 102/2019”, „Polska UKD Online - prezentacja bazy”, „Czytelnicy e-booków w bibliotece”, cyklu szkoleń nt. dzieci ze specjalnymi potrzebami w instytucjach kultury, cyklu szkoleń dla bibliotekarzy pracujących z dziećmi (organ. Wydawnictwo Dwie Siostry).

II. SZKOLENIA I PORADNICTWO NA RZECZ BIBLIOTEK POWIATU

W styczniu instruktor diagnozował potrzeby szkoleniowe bibliotekarzy publicznych z jednostek samorządowych powiatu. Kadra bibliotek z terenu powiatu brała udział w następujących spotkaniach i szkoleniach organizowanych wyłącznie w trybie online:

- „Podsumowanie czytelnictwa i działalności bibliotek publicznych z terenu powiatu wałbrzyskiego w 2020 r.” (25.02.) – dla kadry kierowniczej bibliotek/ prow, instruktor,
- „Biblioteka hybrydowa. Jak organizować działania animacyjne łącząc rzeczywistość online i offline” (18.02.)/ prow. Marcin Skrabka, firma szkoleniowa Good Books,
- „Zajęcia online nie takie straszne” (15.03.)/ prow. kierownik Działu Dziecięco-Młodzieżowego,
- „Programy i aplikacje przydatne do zajęć online z dziećmi” (1.04.)/ prow. instruktor,
- „Prawo autorskie w działaniach animacyjnych biblioteki” (24.05.)/ prow. T. Szczurowski, firma szkoleniowa Good Books,
- Blogi o książkach dla dzieci i młodzieży” (22.06.)/ prow. kierownik Działu Dziec.-Młodzież.

oraz 2 szkolenia stacjonarne (w budynku centralnym Biblioteki pod Atlantami):

- „Dostępność instytucji kultury” (grudzień)/ prow. pracownicy Biblioteki pod Atlantami,
- „Dobre praktyki – działania z seniorami w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. T. Boya-Żeleńskiego w Szczawnie Zdroju (grudzień)/ prow. M. Klimczak, dyrektor MBP w Szczawnie-Zdroju.

30 września 2021 r. odbyła się kolejna edycja konferencji metodycznej dla bibliotekarzy powiatu – „BIBLIOKREACJE 6, czyli rodzic w bibliotece”. Tematyka konferencji dotyczyła przede wszystkim roli i form współpracy bibliotek publicznych z rodzicami w zakresie upowszechniania czytelnictwa wśród najmłodszych, czyli dzieci i młodzieży. Specjalnym gościem edycji była Ewa Nowak, jedna z czołowych autorek literatury dziecięco-młodzieżowej. Po raz pierwszy konferencja miała charakter hybrydowy: odbyła się stacjonarnie (z ograniczeniem liczby uczestników), a jednocześnie jej część była transmitowana na żywo na platformie livewebinar.

W programie konferencji znalazły się prelekcje:

- Rodzice, do biblioteki! – Anita Nogał (Good Books),
- Autorski przegląd metod trwałego pozyskiwania dwóch pokoleń czytelników – Ewa Nowak,
- Rodzic pod Atlantami – Arleta Wojciechowska (Biblioteka pod Atlantami) oraz warsztaty,
- Jak zachęcić dzieci do czytania? Rozwijanie kompetencji czytelniczych w oparciu o cztery strefy aktywności – Anita Nogał (Good Books),
- Pozytywny komunikat interpersonalny - jak bezpiecznie chwalić dwa pokolenia – Ewa Nowak,
- Co i jak czytać dzieciom – Monika Majewska (Biblioteka pod Atlantami).
- Rodzice w bibliotece. Kim są i jak zachęcić ich do przychodzenia z dziećmi? – Paulina Nędzi (Good Books) – wyłącznie w formie online.

W konferencji wzięło udział łącznie 388 os., w tym: 353 – online a 35 na miejscu.

Z racji pełnienia przez Bibliotekę pod Atlantami zadań powiatowych w 2021 r. przeprowadzono 6 planowanych wizyt instruktorskich:

- w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Jedlinie-Zdroju (marzec). Przedmiotem wizyty było zwiedzanie nowo otwartej placówki bibliotecznej, uwagi o jej funkcjonowaniu i plany

na działalność w najbliższym okresie. W spotkaniu uczestniczyli: dyrektor centrum kultury, kierownik oraz pracownik biblioteki;

- w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Głuszycy (marzec). Tematem była organizacja pracy instytucji podczas pandemii i czasowego zamknięcia placówki, starania o środki zewnętrzne na działalność oraz problem kadrowy po odejściu na emeryturę kierownika biblioteki. W spotkaniu udział wzięły bibliotekarki oraz dyrektor centrum kultury, w którego strukturze działa biblioteka;

- w Miejskiej Bibliotece Publicznej - Centrum Kultury w Boguszowie-Gorcach (kwiecień). Tematem wizyty były zmiana warunków i trybu prowadzonych działań kulturalnych, nowatorskie propozycje wyjścia do czytelników z książką podczas zamknięcia bibliotek oraz problemy związane z zakupem nowości dla biblioteki. W spotkaniu uczestniczyły: wicedyrektor instytucji oraz starszy bibliotekarz pełniący funkcję koordynatora ds. bibliotek;

- w Bibliotece Publicznej w Mioszowie (maj). Przedmiotem rozmowy był status biblioteki w strukturze Mioszowskiego Centrum Kultury i stan aktualizacji związanej z tym dokumentacji. Poruszono również temat zagospodarowania księgozbiorów pozostałych po likwidacji 2 działających na terenie gminy filii. W spotkaniu udział wzięła jedyna na tę chwilę osoba zatrudniona na stanowisku bibliotekarskim;

- w Gminnym Centrum Biblioteczno-Kulturalnym w Starych Bogaczowicach (październik). W spotkaniu z dyrektorem instytucji omówione zostały zagadnienia związane z diagnozowaniem środowiska lokalnego pod kątem potrzeb czytelniczych i kulturalnych oraz wielka różnorodność realizowanych form warsztatowych w zakresie rękodzieła. Poruszono też zagadnienia związane z funkcjonowaniem biblioteki w warunkach pandemii;

- w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Szczawnie-Zdroju (listopad). Tematem spotkania z dyrektorem biblioteki były przede wszystkim przygotowania do realizacji projektu „Zdrojoteka otwarta dla każdego – Przebudowa i modernizacja MBP w Szczawnie-Zdroju”, który uzyskał dofinansowanie w Narodowym Programie Rozwoju Czytelnictwa – Priorytet 2: „Infrastruktura Bibliotek 2021-2025”.

Łącznie w 2021 r. udzielono 21 porad instruktorskich bibliotekarzom z terenu powiatu, głównie w zakresie sprawozdawczości oraz stosowania rekomendacji Biblioteki Narodowej wobec zmieniających się warunków epidemiologicznych.

III. SELEKCJA I KONTROLA ZBIORÓW PiMBP

Priorytetem w roku 2021 była selekcja i kontrola zbiorów dwóch filii na Nowym Mieście, przygotowywanych do przeniesienia w II. półroczu do nowej wspólnej siedziby. Odbyło się ono w terminie 31 maja do 15 czerwca br. W I półroczu przeprowadzono kontrolę we wszystkich działach udostępniania w budynku głównym i większości filii. Zakres wizyt kontrolnych obejmował stan, układ i oznakowanie księgozbioru ze szczególnym uwzględnieniem zmian wprowadzonych do UKD. Kontrole wykazały powszechny problem z wydzieleniem z księgozbiorów dziecięcych książek obrazkowych, dlatego instruktor przeprowadził pod koniec roku szkolenie w tym zakresie.

ANALIZA DANYCH STATYSTYCZNYCH

UŻYTKOWNICY PiMBP „BIBLIOTEKI POD ATLANTAMI” – 2021 r.

Dział/Filia	Liczba czytelników	Liczba odwiedzin		Liczba odbiorców oferty online	Liczba korzystających z usług biblioteki	Liczba udzielonych informacji
		wszystkie	w tym uczestnicy imprez			
filie	5 570	59 220	4 306	17 384	11 783	16 213
centrala	2 549	28 478	2 428	11 680	5 326	13 818
razem	8 119	87 698	6 734	29 064	17 109	30 031

Skutki pandemii widoczne są w dalszym ciągu w bibliotecznych statystykach. Przede wszystkim odczuwalny jest odpływ czytelników, których część - w sytuacji epidemicznego zagrożenia - nie korzysta z usług biblioteki. Potwierdza to dość znaczny spadek liczby czytelników zarejestrowanych w ciągu bieżącego roku – jest to ok. 13% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Wzrosła natomiast liczba odwiedzin w komórkach udostępniania (o 4%), co świadczy o tym, że odwiedzający w 2021 r. bibliotekę użytkownicy to przede wszystkim osoby wypożyczające zbiory do domu. Mimo uszczuplenia grona czytelników znacznemu wzrostowi uległa ogólna liczba wypożyczeń (o ok. 18%). Wynika z tego, że czytelników ubywa, ale czytają oni coraz więcej – w 2021 r. na 1 czytelnika przypadało średnio aż 30 wypożyczeń, podczas gdy rok temu - 21. Wśród materiałów bibliotecznych wypożyczanych do domu dominują wciąż tradycyjne książki – tu nastąpił największy wzrost – ok. 20% w stosunku do roku ubiegłego. Nadal nasi użytkownicy korzystają z uruchomionej w 2020 r. usługi „Książka na wynos”. W br. skorzystało z niej łącznie blisko 6 000 osób, wypożyczając razem ponad 16 000 zbiorów.

W II. półroczu, po otwarciu dla czytelników czytelni, wzrosła liczba udostępnień na miejscu (głównie prasy i gier planszowych). Dotyczy to głównie większych filii, gdzie z tego typu zbiorów korzystają na miejscu najchętniej nasi użytkownicy, jeśli pozwalają na to warunki epidemiologiczne. Po złagodzeniu obostrzeń udało się również powrócić do organizacji stacjonarnych zajęć dla grup zorganizowanych oraz imprez czytelniczych, co przyniosło wzrost liczby w grupie bezpośrednich odbiorców oferty edukacyjno-kulturalnej o prawie 35% w porównaniu z rokiem poprzednim.

OFERTA KULTURALNO-EDUKACYJNA

W dalszym ciągu w tegorocznej ofercie przeważały działania w formule online realizowane za pomocą bibliotecznych mediów społecznościowych, które stanowiły nie tylko kanał komunikacji ze stałymi czytelnikami, ale stały się platformą do prezentowania wybranych materiałów i wydarzeń szerszej publiczności. Mimo wszystko udało się także zorganizować znacznie więcej niż w roku ubiegłym imprez i wydarzeń stacjonarnych. Wśród w/w działań warto wymienić:

PROJEKT MINISTERIALNY „Nowe Miasto – Nowa Biblioteka”

zrealizowany w ramach programu Partnerstwo dla książki, dofinansowany ze środków MKDNIŚ (dotacja 16 000,00 zł), realizowany od 1 czerwca do 20 grudnia 2021 r. Jego celem było wzmocnienie kulturotwórczej roli biblioteki w środowisku lokalnym poprzez zaangażowanie mieszkańców do wspólnych działań. Wielu uczestników projektu zapisało się do biblioteki i zaczęło swoją przygodę z czytelnictwem. Ugruntowana została również współpraca z partnerami projektu, m.in. MOPS-em. Projekt wpłynął także na rozwinięcie współpracy z placówkami edukacyjnymi i opiekuńczymi dzielnicy, które wykazały ogromne zainteresowanie udziałem w wydarzeniach projektowych. Były to:

1. Spotkania autorskie: Mieczysław Gorzka (dla dorosłych/ 30 os.), Agnieszka Tyszka (dla dzieci / 56 os.
2. Warsztaty:

- dla dzieci - ukazujące bibliotekę jako miejsce kreatywnego spędzania wolnego czasu, prowadzone przez Natalię Gołubowską – 2 warsztaty/ 38 os.

- dla młodzieży, pomocne w twórczym rozwoju i rozwiązywaniu problemów młodego pokolenia prowadzone przez Ewę Nowak (pisarkę) i terapeutki z MOPS-u (partnera zadania) – 2 spotkania/ 51 os.

3. Poranki w Pokoju Bajek – cykl zajęć dla najmłodszych użytkowników biblioteki i ich rodziców, wprowadzający w świat książki, prowadzony w oparciu o wartościową literaturę, poszerzony o porady dla rodziców – 4 spotkania / 52 os.

4. Baśniowe Nowe Miasto – międzypokoleniowe akcje czytania bajek w plenerze, tj. na Pl. Konstytucji 3 Maja, dziedzińcu przy ul. Kazury, i podwórku przy Pl. Wojska Polskiego) – 3 spotkania / 90 os.

5. Zajęcia literacko-muzyczne:

- dla dzieci i młodzieży pn. "Wszystko gra", prowadzone w oparciu o zbiory biblioteki z wykorzystaniem Bum Bum Rurek – 4 spotkania / 60 os.

- dla dorosłych i seniorów pn. "Muzyczna Jedynka", prowadzone w oparciu o zbiory multimedialne, dotyczące wybitnych kompozytorów - patronów ulic Nowego Miasta – 2 spotkania / 31 os.

6. Spotkania regionalne dla dorosłych i seniorów:

- Historia Nowego Miasta - cykl prezentacji na bazie zbiorów Pracowni Regionalnej –3 spotkania/ 92 os;

- spotkanie autorskie z dr inż. arch. Bogną Ludwig, adiunkt Politechniki Wrocławskiej, autorką książki „Osiedla mieszkaniowe w krajobrazie wałbrzyskiego okręgu górniczo-przemysłowego (1850 -1945)”, która w swojej książce opisała także historię osiedla Nowe Miasto - 1 spotkanie/ 21 os.

7. Mobilna gra miejska "NoweMiastoGO" w aplikacji Action Track, z elementami historii dzielnicy, przeznaczona dla młodzieży i dorosłych, zakończona wręczeniem nagród rzeczowych - 1 gra/ 84 os.

Wydano również okolicznościowy folder na temat dzielnicy Nowe Miasto (150 egz.), opracowany przez naszego bibliotekarza, dystrybuowany bezpłatnie wśród mieszkańców dzielnicy podczas wydarzeń projektowych. W ramach projektu odbyły się 24 wydarzenia z udziałem 605 uczestników.

TYDZIEŃ BIBLIOTEK ph. „Znajdziesz mnie w bibliotece”

Pod tym hasłem w maju (8-14.05.) biblioteka skierowała do mieszkańców regionu bogatą ofertę online. Znalazły się w niej m.in.:

- Inspiracje na Tydzień Bibliotek – konkurs polegający na odgadywaniu prezentowanych codziennie spreparowanych materiałów, nawiązujących do zbiorów biblioteki,
- Ciekawostki o zbiorach książkowych – film przedstawiający najciekawsze i najdziwniejsze egzemplarze zgromadzone w bibliotece,
- Perełki w zbiorach Pracowni Regionalnej – rozmowa o wyjątkowych egzemplarzach w zbiorach specjalnych,
- Jak szukać w bibliotece? – 2 filmy instruktażowe nt. korzystania z bibliotecznego katalogu,
- Atlanty Escape (gra na smartfon) wirtualne zwiedzanie budynku na zasadzie tradycyjnego escape roomu,
- Gry w aplikacji Action Track: „Zagadka biblioteki” dla młodszych, „Znajdziesz mnie w bibliotece” dla starszych użytkowników,
- Biblioteka z pasją – film prezentujący wybrane pasje, którym oddają się w wolnym czasie pracownicy Biblioteki pod Atlantami,
- Biblioteka oczami dzieci – materiał składający się z wypowiedzi najmłodszych o wałbrzyskiej bibliotece.

OBCHODY ROKU KOBIET

- „Kobietą być ...” – cykl 5 etiud teatralnych (5) inspirowanych literaturą kobiecą w wykonaniu słuchaczek I roku Animacji działań teatralnych Policealnego Studium Animatorów Kultury "SKiBA" we Wrocławiu,
- „Literatura kobieca” - cykl podcastów (4) publikowany na fb i YouTube o literaturze dedykowanej kobietom, czytanej i pisanej przez kobiety,
- „Kobiece oblicze literatury” – cykl materiałów filmowych z elementami podcastu, poświęconych wybitnym autorkom i fascynującym bohaterkom, w sieci zaprezentowano 20 odcinków cyklu,
- „Kobiety regionu” - prezentacje sylwetek nieżyjących wałbrzyszanek szczególnie zasłużonych dla wałbrzyskiej kultury (8), zamieszczane raz w miesiącu na profilu fb,
- „Kobiety Wałbrzyskiej Galerii Rzeźby Plenerowej” – cykl prezentacji sylwetek artystek, które – pod kierunkiem Marii Bor - współtworzyły tę wyjątkową na skalę Polski galerię, prezentowany na fanpage’u Galerii pod Atlantami.
- „Historie kobiet niezwykłych - książki, które warto przeczytać” - biografie kobiet, które zapisały się w polskiej historii, kulturze i sztuce (posty na fanpage’u Filii nr 7),
- „Ceramika jest jak kobieta...” - wystawa ceramiki artystycznej Ryszarda Klimasa, prezentowana od marca do maja br. w atrium biblioteki,
- „Kobiety w walce o niepodległość Polski” – wykład dr hab. Doroty Suli,
- "Głos kobiet w erze metoo#" – zajęcia edukacyjne (3) dla dorosłych w ramach cyklu „Kultura online, ale razem”,
- spotkanie autorskie z Agnieszką Szpiłą połączone z promocją książki „Heksy”,
- spotkanie z pisarką Sylwią Chutnik.

OBCHODY ROKU STANISŁAWA LEMA

- „Mistrz Pięknego Czytania” – kolejna edycja konkursu recytatorskiego, którego bazą były fragmenty prozy Stanisława Lema; konkurs zrealizowano w trybie online, wzięło w nim udział 38 uczniów szkół podstawowych.
- „VI Wałbrzyski Przegląd Twórczości Literackiej Dzieci i Młodzieży” (luty-czerwiec 2021) – konkurs literacki, którego celem jest zachęcanie uczniów do pisania własnych tekstów i rozwijania swoich talentów w tym zakresie. Tegoroczną edycję realizowano ph. „Wizja przyszłości” w nawiązaniu do twórczości St. Lema (uczestnicy - 52 uczniów szkół podst.).
- „#LEM, czyli FAN-tastyczne wyzwanie” – propozycja skierowana do wielbicieli St. Lema, by umieszczali nagrane przez siebie wypowiedzi promujące jego twórczość,
- „LEM'21” – challenge skierowany do bibliotek, polegający na dzieleniu się własnymi pomysłami na promowanie Lema wśród czytelników,
- „Literatura Lema pod Atlantami” – prezentacja multimedialna o twórczości Lema, okraszona wyjątkowymi cytatami.
- „Jak Lem przewidział przyszłość, w której żyjemy” - prezentacja multimedialna z ciekawostkami ze świata nauki.

DZIEŃ MARIANA JACHIMOWICZA

Na tegoroczne obchody rocznicy urodzin wałbrzyskiego poety (12.05.) złożyły się prezentowane na bibliotecznym fb: „Wałbrzych w obiektywie Jachimowicza” – film prezentujący fotograficzne pasje poety oraz „Wywiad, którego nie było...” – materiał promujący M. Jachimowicza i jego twórczość nagrany w formie fikcyjnego wywiadu.

TYDZIEŃ Z REGIONEM

Tegoroczna, czwarta edycja, wpisywała się w obchody wałbrzyskiego Roku Kobiet i przebiegała ph. KOBIECA TWARZ REGIONU (18-22.10.2021r.). Przeprowadzono 4 z 5 zaplanowanych spotkań oraz dwie wystawy, które odbyły się nie tylko w budynku głównym, ale także w Filii nr 1 z oddziałem dziecięcym (Nowe Miasto) i Multimedialnej Filii Bibliotecznej (Podzamcze). W programie znalazły się pozycje spotkań i wykładów prezentowane przez znane wałbrzyszanki:

18.10 - HISTORIA NOWEGO MIASTA - spotkanie z Elżbietą Kwiatkowską-Wyrwisz, zasłużoną działaczką „Solidarności”, odznaczoną medalem Zawsze Solidarni (2005), prezeską Fundacji Museion. Tym razem znana regionalistka opowiedziała m.in. o historii Nowego Miasta.

19.10 - LEONARDO BYŁA KOBIETĄ CZYLI KOBIETA W SZTUCE TO NIE TYLKO MODELKA - prelekcja Marii Tyws, historyczki sztuki, która w latach 1993 – 2004 była długoletnią kierowniczką Galerii pod Atlantami. Wykład został bogato zilustrowany przykładami twórczości artystycznej kobiet.

21.10 - spotkanie autorskie promujące książkę „DZIEWCZYNY Z GROSS-ROSEN” Agnieszki Dobkiewicz, dziennikarki i reportażystki Gazety Wyborczej, autorki książek tematycznie związanych z Gross-Rosen. Tym razem rozmowa dotyczyła losów kobiet, które były więźniarkami tego obozu. W spotkaniu wzięła udział także Leokadia Lewandowska, archiwistka z Muzeum Gross-Rosen.

22.10 - spotkanie autorskie Joanny Bator promujące jej ostatnią książkę „GORZKO, GORZKO”. Podczas spotkania z czytelnikami pisarka nie tylko opowiadała o swojej najnowszej powieści, której akcja toczy się m.in. w Wałbrzychu i Sokołowsku. Mówiła także o tym, w jaki sposób - jako Ambasadorka Wałbrzycha - promuje nasze miasto i region.

Tegorocznemu „TYGODNIOWI” towarzyszyły także wystawy:

- KOBIECA TWARZ REGIONU - prezentacja wybranych sylwetek kobiet, które odegrały ogromną rolę w Wałbrzychu w różnych dziedzinach życia naszego miasta (centrala);

- KOBIECYM OKIEM - prace autorstwa słuchaczek Sudeckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Wałbrzychu. Subtelne krajobrazy, pokazujące wrażliwość autorek na piękno otaczającego świata (do obejrzenia w Multimedialnej Filii Bibliotecznej).

Projekt został dofinansowany przez Fundusz Regionu Wałbrzyskiego. Łączne uczestniczyło ok. 200 os.

AKADEMIA POGODNEGO SENIORA (hybrydowo)

- „Może jednak Wenus” - spotkanie z Barbarą Malinowską z okazji Światowego Dnia Poezji,
- „Nessebar” - prezentacja edukacyjna przygotowana przez pracowników DINiCz.
- „Sybiracy – Pamiętamy. Wieczór patriotyczny” - prelekcja Wacława Kwiecińskiego.

XIX DOLNOŚLĄSKI FESTIWAL NAUKI ph. „Od science fiction do science”.

Biblioteka pod Atlantami była w tym roku koordynatorem działań w Wałbrzychu. Ponadto zorganizowała podczas festiwalu 3 własne wydarzenia:

- konkurs dla młodzieży na logo wałbrzyskiej edycji DFN 2021 (centrala),
- „Bajki robotów na nowo, czyli warsztaty tworzenia gier w aplikacji Action Track (Filia nr 7),
- „Między fikcją a nauką - czyli przegląd literatury science fiction na przestrzeni wieków!” (MFB).

SPOTKANIA AUTORSKIE

Dla dzieci i młodzieży:

- Krzysztof Kułaga - połączone z promocją książki pt. „Baśnie Zamku Książ” (centrala i filie – 7 spotkań),
- Artur Guzicki – połączone z promocją książki „Podróże Misia Wojtka” (centrala),
- Ewa Nowak – połączone z promocją książki „Orkan. Depresja”(Filia nr 1).

Dla dorosłych:

- Sylwia Chutnik (centrala, Rok Kobiet)
- Mieczysław Gorzka (Filia nr 1, projekt Nowe Miasto – Nowa Biblioteka),
- Agnieszka Szpila (MFB, Rok Kobiet),
- Jarosław Kret (centrala, w ramach Nocy Bibliotek),
- Hannibal Smoke (MFB),
- Marcin Kydryński (MFB),
- Kazimierz Junosza (MFB),
- Joanna Bator (MFB, Rok Kobiet),
- Magdalena Zawadzka (MFB, z okazji Dnia Seniora).

Spotkania, które wreszcie mogły odbyć się w formie stacjonarnej, cieszyły się ogromnym zainteresowaniem czytelników. W sumie wzięło w nich udział blisko 700 osób. Liczba ta byłaby zdecydowanie wyższa, gdyby nie konieczność ograniczenia ilości uczestników dostosowanej do obowiązujących przepisów epidemiologicznych.

OFERTA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Działania zrealizowane w formie tradycyjnej (stacjonarnie):

ŻYJ W ZGODZIE Z PRZYRODĄ - program w zakresie szeroko rozumianej ekologii realizowany we wszystkich oddziałach dziecięcych. Ma na celu uświadamianie dzieciom niepożądanych i niebezpiecznych zjawisk w środowisku oraz rozwijanie postaw i nawyków proekologicznych. W ramach programu zorganizowano 4 zajęcia i warsztaty, w których uczestniczyło 45 dzieci (Filie nr 1 i 3 z oddziałem dziecięcym).

RÓŻNE STRONY KSIĄŻKI – program w zakresie edukacji czytelniczej. Aspekt edukacyjny polega głównie na odkrywaniu i wykorzystywaniu walorów książki (m.in. poznawczego, artystycznego, integracyjnego, biblioterapeutycznego). Ponadto program ma pomóc w rozwijaniu kompetencji czytelniczych oraz rozbudzaniu chęci obcowania z różnymi formami książki. W omawianym okresie zrealizowano 27 zajęć bibliotecznych oraz 5 warsztatów intrologatorskich, wzięło w nich udział łącznie 530 uczestników (Filie nr 3 i 6 z oddziałem dziecięcym, centrala).

WAŁBRZYCH WCZORAJ I DZIŚ – program edukacji regionalnej, prowadzony w oparciu o materiały i zbiory biblioteczne, przybliżający postaci i wydarzenia bliższej i dalszej historii miasta. W trakcie roku przeprowadzono 18 zajęć programu dla 324 uczestników (Filie nr 1, 3, 5 i 6 z oddziałem dziec., centrala).

CUDZE CHWALICIE, SWEGO NIE ZNACIE – pod takim hasłem biblioteka realizuje program, ukierunkowany na popularyzowanie wśród młodego pokolenia informacji o Marianie Jachimowiczu oraz Oldze Tokarczuk i ich literackiego dorobku. W ciągu roku zorganizowano 4 spotkania poświęcone noblistce i 5 zajęć o wałbrzyskim poecie, połączonych ze zwiedzaniem Pokoju Pamięci Poety. We wszystkich uczestniczyło 165 osób (centrala).

CAŁY ŚWIAT ZAMKNIĘTY W KSIĄŻCE - program skierowany do specjalnych grup użytkowników o obniżonych możliwościach poznawczych i rozwojowych. Korzystają z niego uczniowie szkół specjalnych oraz dorośli podopieczni środowiskowych domów samopomocy. Kontakt z książką pomaga nie tylko zdobywać wiedzę o otaczającym świecie, ale wspiera jednocześnie proces integracji w środowisku bibliotecznym osób upośledzonych. W minionym roku z zajęć programu korzystali uczniowie PSP nr 10, podopieczni Środowiskowego Domu Seniora oraz Wychowawczego Ośrodka

Młodzieżowego. Przeprowadzono dla nich w sumie 7 zajęć dla 63 odbiorców (Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym, Multimedialna Filia Biblioteczna).

STARY ZDRÓJ NA NOWO - to projekt dofinansowany przez Fundację ORLEN w ramach programu „Moje miejsce na Ziemi”, realizowany od września 2020 roku do kwietnia 2021 roku. Jego głównym celem był wzrost wiedzy i zainteresowania młodych mieszkańców Starego Zdroju ich miejscem zamieszkania, a przez to zacieśnienie więzi łączącej ich z małą ojczyzną. Projekt skierowany był przede wszystkim do młodzieży zamieszkującej dzielnicę Stary Zdrój i uczęszczającej do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4 w Wałbrzychu. W ramach realizacji projektu w 2021 roku zostały przeprowadzone:

- warsztaty historyczne online, podczas których młodzież poznała historię byłego uzdrowiska, osoby z nim związane i najważniejsze zabytki. Wzięło w nich udział 130 uczniów.

- historyczny konkurs międzyklasowy „Stary Zdrój na nowo”, rozegrany w 3 kategoriach wiekowych: klas IV-VI oraz klas VII-VIII. W konkursie uczestniczyło 150 uczniów.

BAŚNIOWY KĄCIK MALUCHA - dzięki Stowarzyszeniu Przyjaciół Biblioteki, które złożyło wniosek na realizację zadania publicznego „Wspieranie działań aktywizacji i rozwoju społeczności lokalnej na podobszarze rewitalizacji Śródmieścia”, otrzymaną dotację w kwocie 3300 zł przeznaczono na wzbogacenie Działu Dziecięco-Młodzieżowego o miejsce, które jest wykorzystywane do zajęć z najmłodszymi oraz do realizacji wszelkiego rodzaju transmisji online czy nagrywania filmów, zamieszczanych na grupie fb. W realizacji mikrograntu wsparli nas partnerzy projektu: Komenda Miejskiej Policji, Teatr Lalki i Aktora, Muzeum Porcelany oraz lokalni twórcy. Zaproszeni goście podczas warsztatów literackich „Baśniowe spotkania z najmłodszymi” prezentowali przedszkolakom baśnie i legendy z regionu (13 zajęć/ 248 dzieci).

BAŚNIOWE WAKACJE (Filie nr 5, 6, 7 z oddziałem dziecięcym, Multimedialna Filia Biblioteczna, Dział Dziecięco-Młodzieżowy) – pod tym hasłem odbywały się w lipcu tegoroczne zajęcia wakacyjne. Wśród nich znalazły się warsztaty literackie, zajęcia plastyczno-ruchowe, seanse filmowe oraz rozrywki przy grach na smartfon, X-Box oraz planszówkach. Wszystkie spotkania prowadzone były przy utrzymaniu reżimu sanitarnego, wprowadzono zapisy na zajęcia. Łącznie z oferty skorzystało 414 os.

Klub Czytających Rodzin (Filie nr 1, 5, 7 z oddziałem dziecięcym, Multimedialna Filia Biblioteczna) – cykliczne spotkania literacko-plastyczne skierowane do dzieci i ich rodzin, mające na celu budowanie i pielęgnowanie więzi rodzinnych poprzez wspólne czytanie. Teksty literackie są tu bazą do zajęć i zabaw dydaktycznych. Odbyło się 11 spotkań stacjonarnych z udziałem 75 osób. Dla klubowiczów ukazywały się także liczne materiały o książkach i czytaniu – dla dzieci i rodziców – łącznie 9 postów/ 1 176 wyświetleń.

Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania (Filie 5 i 6 z oddziałem dziecięcym) – spotkania, w których dorośli – bibliotekarze, nauczyciele, osoby publiczne – czytały na głos utwory dla dzieci, przekonując je jak ważne jest codzienne czytanie (4 spotkania/ 60 osób).

Dzień Postaci z Bajek (Filie nr 5 i 7 z oddziałem dziecięcym, Multimedialna Filia Biblioteczna, Dział Dziecięco-Młodzieżowy) – zajęcia w formie gier i zabaw, których bohaterami były ulubione przez najmłodszych literackie postacie (6 spotkań/ 71 dzieci).

Światowy Dzień Pluszowego Misia (Filie nr 3, 5 i 6 z oddziałem dziecięcym, Multimedialna Filia Biblioteczna, Dział Dziecięco-Młodzieżowy) – ulubione święto biblioteczne maluchów, podczas którego łączy się zwykle miłość do książek i pluszowych zabawek (11 zajęć/ 165 dzieci).

Młodzieżowy Dyskusyjny Klub Książki (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym, Multimedialna Filia Biblioteczna) – spotkania dla młodzieży, podczas których dobra książka jest pretekstem do rozmów o tematach ważnych dla młodego pokolenia (5 spotkań/ 15 osób).

Spotkanie z Panią Książką (Filia nr 6 z oddziałem dziecięcym) - cykl spotkań dla przedszkolaków w oparciu o nowości wydawnicze. Przedstawiono m.in. książki zabawki, serię „Jestem przedszkolakiem” oraz o wydawnictwa o tematyce zimowo-świętecznej

Fabryka Jednego Wierszyka (Filia nr 6 z oddziałem dziecięcym) – z powodu obostrzeń wynikających z pandemii zmieniono nieco zasady konkursu i w tym roku był to konkurs plastyczny. Skierowany do uczniów klas 0-3 szkół podstawowych polegał na wykonaniu pracy plastycznej do wiersza księdza Jana Twardowskiego pt. „O maluchach”. Wzięli w nim udział uczniowie szkół: PSP nr 2 i PSP nr 6.

Cooltura na Piaskach (Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym) – w czerwcu przed budynkiem filii odbyły się 2 spotkania dla dzieci z młodszych klas szkoły podstawowej, zorganizowane wspólnie z Wałbrzyskim Ośrodkiem Kultury w ramach akcji COOLTura na Piaskach. Podczas zajęć zachęcano dzieci do kreatywnego spędzenia czasu na świeżym powietrzu. Zaproponowano gry planszowe

(przeniesione na duże plansze), zabawy integracyjne, bańki mydlane, konkursy ze znajomości bajek, tworzenie toreb ekologicznych oraz malowanie kredą.

Młodzi Cyfrowi (Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym) - odbyły się 4 warsztaty dla 12 osób, podczas których młodzi czytelnicy poznawali zasady tworzenia gier w aplikacji Action Track od pisania scenariusza po wprowadzanie gry na serwer.

Książka buduje wyobraźnię (Multimedialna Filia Biblioteczna) – zajęcia biblioteczne, zorganizowane dwukrotnie dla uczniów Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 6, aby zapoznać ich z biblioteką i zachęcić do korzystania z jej zbiorów.

Pierwsza Wizyta w Bibliotece (Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym, Multimedialna Filia Biblioteczna, Dział Dziecięco-Młodzieżowy) – zajęcia z przysposobienia czytelniczego dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, zachęcające do systematycznych odwiedzin w bibliotece. Łącznie odbyło się 8 spotkań, w których udział wzięło 107 dzieci.

Turluturlu w krainie ogra (Multimedialna Filia Biblioteczna) – zajęcia aktywnego czytania dla dzieci z Przedszkola nr 8 w ZPS nr 1, na podstawie książki **Hervé Tulle**.

Dbamy o zwierzęta (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym) z wykorzystaniem książki „Opowiadania o psach. Na psa urok!”, zajęcia zorganizowane z okazji Światowego Dnia Zwierząt.

Dziergamy dla Dzikiej Nadziei (Multimedialna Filia Biblioteczna) – akcja plenerowa, podczas której młodzież wsparła Fundację Dzikiej Nadziei, zbierającej środki na ośrodek rehabilitacji dzikich zwierząt.

Jak stereotyp i pierwsze wrażenie wpływa na postrzeganie świata - warsztaty biblioterapeutyczne dla młodzieży na podstawie książki "Złodziej kur" Beatrice Rodriguez.

Kino młodzieżowe (Multimedialna Filia Biblioteczna) – seanse prezentujące wartościowe filmy adresowane do nastoletniego odbiorcy. Odbyło się 5 projekcji dla 58 osób.

Poranki i popołudnia filmowe (centrala, Multimedialna Filia Biblioteczna) – projekcje popularnych bajek dla najmłodszych oraz filmów dla dzieci. W 15 seansach udział wzięło 227 dzieci.

Krótkie historie stereo i w kolorze (Dział Zbiorów Audiowizualnych) - przeznaczone dla dzieci przedszkolnych i szkolnych zajęcia edukacyjne, poświęcone mediom (film, muzyka, historia mediów). Dzięki nim uczestnicy dowiedzieli się, jak na przestrzeni dziejów zmieniała się komunikacja między ludźmi. Poznali różnicę pomiędzy porozumiewaniem się bezpośrednim i poprzez media. Do zajęć wykorzystano różne rodzaje nośników i służący do ich odtwarzania sprzęt oraz materiały audiowizualne, pochodzące ze zbiorów Fonoteki i zasobów online.

Działania zrealizowane w formie online:

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO (19.02) - w br. z powodu wciąż trwającej epidemii nie można było zorganizować, jak co roku z tej okazji, Powiatowego Konkursu „Literowanie na śniadanie”. W zamian przygotowano zadania językowe, które zostały zamieszczone na grupie fb. W ten sposób poszerzył się krąg osób, które mogły sprawdzić swoją wiedzę o języku. Wśród bibliotecznych propozycji znalazły się m.in.: quiz „Zabawy językiem polskim”, grafiki wyjaśniające wybrane związki frazeologiczne oraz katalog powszechnych błędów popełnianych w codziennej mowie. W ciągu pierwszej doby przygotowane materiały wyświetliło ponad 300 osób.

DZIEŃ BEZPIECZNEGO INTERNETU (9.02) – z tej okazji w mediach społecznościowych zostały opublikowane materiały edukacyjne: materiał filmowy pt. „Dezinformacja w sieci”, „Dzieci bezpieczne w sieci” – post oraz filmik dla dzieci oraz prezentacja multimedialna o zagrożeniach wynikających z korzystania z portali społecznościowych i zamieszczanych w nich treściach. Znalazły się tu również propozycje bezpiecznych gier oraz ogólne wskazówki, na co szczególnie uważać surfując po sieci.

Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich – z tej okazji oddziały dziecięce przygotowały zamieszczone na fb materiały:

- nagranie baśni H.Ch. Andersena czytanej przez bibliotekarza, prezentację o życiu i twórczości duńskiego bajkopisarza oraz grę planszową sprawdzającą znajomość baśni Andersena. Dodatkowo dla uczniów PSP nr 15 przeprowadzono lekcję online „Kufier pełen baśni” (Dział Dziecięco-Młodzieżowy),
- prezentację interaktywną w aplikacji genial.ly zawierającą najważniejsze informacje o święcie i liczne ciekawostki ze świata książek. Można było także obejrzeć film o historii i budowie książki, a także wziąć udział w quizie z wiedzy o książkach (Filia nr 7),
- prezentację multimedialną „Co czytali, gdy byli mali?”. Jej celem było przedstawienie czytelnikom ulubionych lektur z dzieciństwa współczesnych polskich pisarzy tworzących głównie dla dzieci. Materiały do prezentacji dostarczyli sami pisarze, którzy podzielili się swoimi wspomnieniami o tych lekturach w trakcie ożywionej wymiany maili (Filia nr 6).

V Ogólnopolskie Czytanie Jeźycjady - Biblioteka pod Atlantami po raz pierwszy wzięła udział w akcji online zorganizowanej przez Wydawnictwo Akapit Press, której celem było przeczytanie fragmentu wybranej pozycji Małgorzaty Musierowicz z cyklu „Jeźycjada”. Dział Dziecięco-Młodzieżowy nagrał inscenizację fragmentu książki „Nutria i Nerwus”, którą przesłał na adres organizatora oraz opublikował w mediach społecznościowych. Filmik został wyemitowany 17 marca i do końca trwania akcji (31.03) cieszył się bardzo dużą oglądalnością i pozytywnymi komentarzami (1748 wyświetleń).

Akademia Młodego Ekologa - cykl prezentacji przeznaczonych dla dzieci z klas III-VI szkoły podstawowej, stanowiący część programu edukacyjnego biblioteki „Żyj w zgodzie z przyrodą”. Tematyka materiałów wiązała się z obchodami świąt ekologicznych, promowaniem ekologii na co dzień i polecaniem odpowiedniej literatury z tego zakresu (8 postów/ 141 wyświetleń).

OFERTA DLA DOROSŁYCH (W TYM SENIORÓW)

Działania zrealizowane w formie tradycyjnej (stacjonarnie):

Dyskusyjny Klub Książki (Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym, Multimedialna Filia Biblioteczna) – cykliczne spotkania czytelników, którzy lubią czytać i dzielić się wrażeniami z lektury z innymi. W br. odbyło się 6 spotkań dla 53 uczestników. W I. półroczu zamiast spotkań dla klubowiczów zamieszczano posty o wartościowych książkach (14 postów/ 9 286 wyświetleń).

Popołudnie z książką (Filia nr 1, 3, 5 i 6 z oddziałem dziecięcym) – spotkania poświęcone literaturze, będące odpowiednikiem Dyskusyjnego Klubu Książki, funkcjonującego w większych komórkach biblioteki. Tematyka w 2021 r. koncentrowała się wokół nowości wydawniczych i polecanych lektur. Łącznie w wymienionych placówkach odbyło się 17 spotkań, w których wzięło udział 70 os.

Dyskusyjny Klub Książki i Audiobooka - Wypożyczalnia główna wraz z Oddziałem Książki Mówionej wznowiły cykl spotkań dla osób z dysfunkcją wzroku oraz miłośników książki do słuchania (4 spotkania/ 32 osoby).

Żył jak człowiek, płakał jak anioł, śmiał się jak diabeł (Filia nr 6) – prezentacja multimedialna nt. życia i twórczości Tymoteusza Karpowicza. Jej celem było przybliżenie postaci tego mało znanego, nieco zapomnianego poety, prozaika, dramaturga, tłumacza, czołowego twórcy poezji lingwistycznej. Pretekstem do przygotowania spotkania była 100. rocznica urodzin poety.

Sybiracy – pamiętamy. Wieczór patriotyczny (centrala) – prelekcja Waława Kwiecińskiego, wzbogacona recytacją własnych wierszy prelegenta dedykowanych Sybirakom oraz osobistymi przeżyciami uczestniczki zesłania, Raisy Podhorodeckiej.

Rozmowy z Mistrzem – Epilog (Multimedialna Filia Biblioteczna) – spotkanie wspomnieniowe w 1. rocznicę śmierci dla uczestników wieloletniego cyklu Spotkań z Mistrzem, Józefem Wiłkomirskim.

Z Wałbrzychem w sercu (centrala) - spotkanie wspomnieniowe poświęcone zasłużonemu wałbrzyszaninowi, Ryszardowi Kozłowskiemu, poprowadzone przez członkinie Stowarzyszenia Ukraina Wałbrzych, Irenę Rerich i Allę Kovalchuk.

Jak stereotyp, pierwsze wrażenie wpływa na postrzeganie świata (Wypożyczalnia Główna) - warsztaty biblioterapeutyczne dla seniorów na podstawie książki "Złodziej kur" Beatrice Rodriguez. Zorganizowane z okazji Dnia Biblioterapii.

Kultura online ale razem (Dział Zbiorów Audiowizualnych) – cykl spotkań, których celem jest wspólne oglądanie dostępnych bądź transmitowanych online wydarzeń kulturalnych, koncertów i paneli dyskusyjnych. W br. zorganizowano spotkania: „Pandemia jako pętla czasowa”, „Kwestia przypadku”, „Być czy mieć”, „Alternatywna percepcja - bezpieczne światy osób głuchoniemych”, „Kryzys wieku średniego – szansa czy zagrożenie”, „Wolność czy margines” (6 spotkań/ 59 osób).

Spotkania Klubu Seniora (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym) - Pierwsze spotkania miały charakter organizacyjny. Na kolejnych uczestnicy wykonywali kotyliony, ozdoby choinkowe i kartki świąteczne. Korzystając z ładnej pogody, uczestniczyli w spacerach. Brali udział w projekcjach filmowych (7 spotkań/ 94 os.).

Spotkania regionalne (Filia nr 5 z oddziałem dziecięcym) – spotkania mieszkańców Sobięcina, podczas których poznają oni lepiej swoją dzielnicę. Odbyły się 2 imprezy (42 uczestników): Spacer na wzgórze Jagodowo-Brzozowe oraz zajęcia ph. „Mapa cudów dzielnicy Sobięcina”.

Literatura na ekranie oraz Warto obejrzeć (Multimedialna Filia Biblioteczna) – cykliczne projekcje filmowe. W 8 seansach wzięło udział 246 uczestników. Przed złagodzeniem obostrzeń dla miłośników kina umieszczane były w bibliotecznych mediach ciekawe materiały pod tymi samymi tytułami (8 postów/ 8 850 wyświetleń).

Hand made w bibliotece (Filia nr 5 z oddziałem dziecięcym) – warsztaty rękodzieła, głównie szydełkowania (5 spotkań/ 18 os.).

Cyber Senior (Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym, Multimedialna Filia Biblioteczna) – zajęcia dla seniorów z podstaw obsługi komputera i korzystania z Internetu (8 warsztatów/ 21 os.).

POZOSTAŁE DZIAŁANIA

Dzień Dziecka - 30 maja (w niedzielę) biblioteka przyłączyła się do obchodów Dnia Dziecka, którego głównym organizatorem był WOK. Piknik został zorganizowany na wałbrzyskim Rynku. Przy bibliotecznym stoisku przeprowadzono dwa warsztaty plastyczne, a wszystkim ich uczestnikom zapewniono drobne upominki.

Piknik rodzinny - 12 czerwca z okazji otwarcia Ogródka Jordanowskiego na Piaskowej Górze odbył się Piknik Rodzinny, do którego organizacji przyłączyła się Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym. Z tej okazji przygotowano bookcrossing, czyli wymianę książek, gry mobilne w aplikacji Action Track; „W pszczelim raj”, „Zagadka biblioteki” oraz „EkoBabaJagaGo”. Dla najmłodszych zorganizowano warsztaty wykonywania zakładki do książek. Z propozycji biblioteki skorzystało ok. 50 osób.

Kolej na kolej – 26 czerwca z okazji Europejskiego Roku Kolei na terenie dworca Szczawienko odbył się piknik europejski, w którym swoją ofertę prezentowała również biblioteka. Dla najmłodszych zorganizowano warsztaty „atlantowych zakładki książkowych”, w których wzięło udział ok. 40 osób, natomiast dorośli uczestnicy mogli zaopatrzyć się w darmową książkę do pociągu (z biletem – zaproszeniem do korzystania z wałbrzyskiej ksiąźnicy).

Festyn w Ogródku Jordanowskim – Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym przyłączyła się do imprezy na otwarcie ul. Dunikowskiego, organizując dla dzieci warsztaty plastyczne nawiązujące do książek Stanisława Lema.

Dzień Dziecka – głównym organizatorem pikniku zorganizowanego na wałbrzyskim Rynku był WOK. Dział Dziecięco-Młodzieżowy biblioteki przygotował dwa warsztaty literacko-plastyczne oraz drobne upominki dla uczestników.

Eko-piknik z Radiem Zet – impreza odbyła się przy ulicy Rycerskiej. Na tę okazję przygotowaliśmy rodzinne warsztaty artystyczne z materiałów odpadowych oraz mini kiermasz książek o tematyce ekologicznej.

Kobieta drzewem piękna – impreza Stowarzyszenia Czysty Wałbrzych połączona z premierą wydanego kalendarza na rok 2022, odbyła się na terenie Multimedialnej Filii Bibliotecznej, przy jej współudziale.

Porozmawiajmy o mieście - spotkanie otwarte mieszkańców Podzamcza z Prezydentem Miasta Wałbrzycha W Multimedialnej Filii Bibliotecznej.

Mała książka wielki człowiek – biblioteka w dalszym ciągu uczestniczy w programie Instytutu Książki połączonym z wielką kampanią społeczną na rzecz promocji czytania. W 2021 r. wydano najmłodszym czytelnikom (w wieku od 3 do 6 lat) ponad 70 wyprawek „Pierwsze czytanki”, a 10 najaktywniejszych uczestników akcji – zgodnie z jej regulaminem - uhonorowano dyplomami.

Kiermasze Taniej i Używanej Książki (centrala, Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym oraz Multimedialna Filia Biblioteczna) – sprzedaż obejmuje pozycje nieprzydatne bądź wieloegzemplarzowe oraz dary od czytelników, które nie pasują do profilu zbiorów bibliotecznych. Prowadzona jest głównie w miesiącach letnich, a okazjonalnie stanowi element bibliotecznych imprez plenerowych.

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

„Józef Wiłkomirski pozostaje wśród nas” - wałbrzyska biblioteka jest wydawcą publikacji wspomnieniowej o Józefie Wiłkomirskim, pod redakcją E.M. Kokowskiej. Oficjalna promocja książki, zorganizowana we współpracy z Filharmonią Sudecką, odbyła się 3 września br. Dodatkowo 18 września w Multimedialnej Filii Bibliotecznej odbyło się spotkanie ph. Rozmowy z Mistrzem – Epilog – dla uczestników kilkuletniego cyklu spotkań z Józefem Wiłkomirskim, poświęconych muzyce, literaturze i podróżom, a następnie 14 października w Galerii - Ogród Sztuki w Szczawnie Zdroju, z udziałem burmistrza i zaproszonych gości. Egzemplarze publikacji trafiły do wszystkich bibliotek w powiecie wałbrzyskim, a także do wielu bibliotek w Polsce.

Ponadto w br. wydano okolicznościowy folder o dzielnicy Nowe Miasto (150 egz.), przygotowany w ramach w/w projektu „Nowe Miasto – Nowa Biblioteka” oraz kolejny zbiór tekstów pokonkursowych, będących efektem „VI Wałbrzyski Przegląd Twórczości Literackiej Dzieci i Młodzieży”.

DZIAŁALNOŚĆ WYSTAWIENNICZA

Józef Piłsudski w karykaturze (dzięki uprzejmości Muzeum Historii Kielc) – przedstawiająca różne ujęcia satyryczne Marszałka powstałe w dwudziestoleciu międzywojennym. Wystawa została otwarta w październiku 2020 r; czas ekspozycji został przedłużony do połowy lutego, ponieważ – ze względu na panujące obostrzenia - nie można było realizować bieżącego planu wystawienniczego.

Baśnie - zbiorowa wystawa fotografii członków Wałbrzyskiego Klubu Fotograficznego inspirowana nagrodzoną Nike książką Radka Raka: "Baśń o węzowym sercu albo wtóre słowo o Jakóbie Szeli". Wśród autorów prac znaleźli się: T. Anniuk-Gulak, M. Beresztan-Lewandowska, J. Chmielewska, A. Habdas-Czujko, J. Kostrzewska, K. Kozakiewicz, J. Michalak, P. Misiak, T. Rupociński, B. Strzepak, J. Szabliński, T. Wasilewicz, M. Woźniak, M. Wrzesiński. Zorganizowany – z zachowaniem reżimu sanitarnego – wernisaz wystawy (wyłącznie z udziałem artystów) poprzedziła filmowa zapowiedź Radka Raka. Oba wydarzenia emitowano w bibliotecznych mediach.

10 lat obecności - jubileuszowa wystawa fotografii Komisji Fotografii Krajoznawczej Oddziału PTTK Ziemi Wałbrzyskiej. Założeniem wystawy było, by jej odbiorcy odczuli, jakie uczucia towarzyszyły autorom podczas wykonywania zdjęć. Tak, aby zarażeni wrażeniami fotografów, mogli inspirować się pięknem i niezwykłością świata. Autorzy: P. Chwaja, A. Dąbrowska, K. Kosińska, D. Kałasznikow, W. Kałasznikow, R. Kończak, M. Kosiński, W. Krzysiek, K. Kuriata, E. Limberger, J. Łozińska, T. Rupociński, P. Sadoczyński, W. Standzoń, A. Staniewicz, W. Stańczak, P. Strzelecki, K. Szymela, L. Śmigielka, E. Świeściak, W. Świeściak, B. Ziółkowska, A. Ziółkowski.

NORWID 2021. Księgą i obrazem – autorska wystawa Biblioteki pod Atlantami, zorganizowana z okazji obchodów Roku Norwida. Prezentowała mało popularne fakty z życia poety oraz jego nieznaną twórczość artystyczną: malarstwo, rysunek, grafikę i karykaturę. Wystawa miała charakter edukacyjny, adresowana była głównie do młodzieży. Działania towarzyszące: oprowadzenia połączone z zajęciami warsztatowymi, „Norwid zaśpiewany” – zajęcia edukacyjne w Fonotece, ukazujące wykorzystanie poezji Norwida w poezji śpiewanej oraz innych rodzajach współczesnej polskiej muzyki rozrywkowej, gra mobilna w aplikacji Action Track na kanwie treści ekspozycji.

WAŁBRZYSZANIN Z URODZENIA I Z WYBORU - wystawa prezentująca regionalia z domowego archiwum Kazimierza Kozakiewicza. Wyeksponowano na niej m.in. pamiątki rodzinne, przedwojenne mapy Wałbrzycha i regionu, zdjęcia z ważnych regionalnych wydarzeń oraz książki i wydawnictwa z różnych, związanych z Wałbrzychem i regionem dziedzin, m.in. kultury, sportu, przyrody, górnictwa.

WYSTAWY w Atrium:

„Niezwykłe Dolnoślązaczki” to tytuł wystawy, którą Stowarzyszenie Dolnośląski Kongres Kobiet wspólnie z Regionalnym Przedstawicielstwem Komisji Europejskiej we Wrocławiu przygotowało z okazji jubileuszu 100-lecia uzyskania przez Polki praw wyborczych. Ekspozycja przedstawia sylwetki 16 niezwykłych kobiet, które żyły na Dolnym Śląsku w różnych epokach i działały w różnych dziedzinach życia społecznego. Są wśród nich m.in. Freya von Moltke, Edyta Stein, św. Jadwiga, Wanda Rutkiewicz, czy Anna German. Wystawa prezentowana była w atrium budynku głównego oraz w Multimedialnej Filii Bibliotecznej.

Książka roku 2020 Polskiej Sekcji IBBY – w ekspozycji przedstawiono najciekawsze okładki oraz ilustracje książek nagradzanych i wyróżnianych jako wartościowe pozycje na obecnym rynku wydawniczym. Wybór tym bardziej ciekawy, że dokonany przez IBBY, czyli Stowarzyszenie Przyjaciół Książki dla Młodych.

WŁADYSŁAW BARTOSZEWSKI. Pod tym samym niebem – Wystawa przedstawia postać zmarłego w 2015 roku polskiego polityka i dyplomaty. Powstała w roku 2020 we współpracy trójmiejskiego stowarzyszenia „Warto być przyzwoitym” i Muzeum Sopotu, a okazją do jej pierwszej prezentacji stało

się uroczyste odsłonięcie pomnika Władysława Bartoszewskiego w centrum Sopotu w lipcu 2020 r. W powstaniu wystawy oraz wyborze fotografii i prezentowanych dokumentów uczestniczyli byli współpracownicy Władysława Bartoszewskiego w kooperacji z Gabinetami Świadków Historii Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu. Wystawa przygotowana została w wersji polskiej i angielskiej i ma wysoki walor edukacyjny.

RADOSNE GODY - wystawa prezentująca ludowe zwyczaje związane z Bożym Narodzeniem. Na wystawie pokazano zarówno zwyczaje mające swoje źródło w tradycji chrześcijańskiej, jak i te pochodzące z obrzędów pogańskich.

OGÓŁEM W 2021 r. ZORGANIZOWANO RAZEM 432 STACJONARNE IMPREZY I ZAJĘCIA BIBLIOTECZNE, W KTÓRYCH WZIĘŁO UDZIAŁ 6 734 UŻYTKOWNIKÓW. PONADTO DO SIECI TRAFIŁO PONAD 60 WYDARZEŃ O CHARAKTERZE EDUKACYJNYM I KULTURALNYM, KTÓRE WYŚWIETLONO ŁĄCZNIE 29 064 RAZY. NA MIEJSCU ZE WSZYSTKICH USŁUG BIBLIOTECZNYCH SKORZYSTAŁO OGÓŁEM 17 109 OSÓB, A ŁĄCZNIE ODWIEDZIŁY NAS 87 698 OSÓB.

Oprac. Renata Nowicka i Arleta Wojciechowska